

ADALET VE İSTİKLAL PARTİSİ T.B.M.M. G. D. BAŞKANLIĞI
Tarih : 09.07.2008
Sayı : 201

10/248

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizin büyük bir kısmı etkin deprem kuşağının içinde yer almaktadır. Ülkemizde; özellikle İstanbul ve Marmara'da gerçekleşebilecek bir depremle ilgili çalışmaların incelenmesi, gerekli tedbirlerin belirlenerek alınması amacıyla, ekte sunduğumuz gerekçe doğrultusunda, Anayasanın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1. Nusret BAYRAKTAR-İstanbul
2. Mehmet TUNÇAK-Bursa
3. İlknur İNCEÖZ-Aksaray
4. İbrahim HASGÜR-İzmir
5. Mehmet S. TEKELİOĞLU-İzmir
6. Mehmet Emin TUTAN-Bursa
7. Taha AKSOY-İzmir
8. Mahmut DEDE-Nevşehir
9. İbrahim Halil MAZICIOĞLU-Gaziantep
10. Özlem MÜFTÜOĞLU-Gaziantep
11. Mehmet SARI-Gaziantep
12. Kayhan TÜRKMENOĞLU-Van
13. Mehmet ERDOĞAN-Gaziantep
14. Osman DEMİR-Tokat
15. Fazlı ERDOĞAN-Zonguldak
16. Ali KÜÇÜKAYDIN-Adana
17. Hakkı KÖYLÜ-Kastamonu
18. Fatih ÖZTÜRK-Samsun
19. İkrâm DİNÇER-Van
20. Kerem ALTUN-Van
21. Emin Nedim ÖZTÜRK-Eskişehir

GEREKÇE

Ülkemizin büyük bir bölümü deprem kuşağı içinde yer almaktadır. Tarihi geçmişten ve bilimsel gerçeklerden biliyoruz ki, Marmara fay hatlarındaki kırılmalar sonucu İstanbul başta olmak üzere, Marmara bölgesinde binlerce deprem meydana gelmiştir. Yaklaşık her beşyüz yılda bir çok şiddetli, her 100 yılda bir de orta şiddetli olarak gerçekleşen depremler, İstanbul'da ve çevresinde büyük oranlarda mal ve can kayıplarına sebep olmuştur.

17 Ağustos 1999'da gerçekleşen Marmara Depremi ve 12 Kasım 1999'da gerçekleşen Düzce Depremi sonrasında, yakın gelecekte, Türkiye'nin kalbi olan İstanbul merkezli olarak büyük bir depremin meydana geleceği iddiası yoğun bir şekilde bilim insanları tarafından tartışılmaktadır. Yine beklenen bu depremin İstanbul için taşıdığı önemli riskler de tartışılmaktadır.

Ülkemizde vatandaşlarımız haklı olarak depremden korkmaktadırlar. Ancak depremden değil, bilinçsizlik ve hazırlıksızlıktan korkulması gerekmektedir. Başta vatandaşların bilinçlendirilmesi olmak üzere, deprem öncesinde, deprem anında ve deprem sonrasında gerekli tedbirlerin alınmasında bazı önemli aksamaların olduğu aşikardır.

Hükümetimizin tabii afetlere yönelik alınması gerekli tedbirler konusundaki hassasiyetini, bu konuyla ilgili çeşitli çalışmaları olduğunu, gerek yerel yönetimler açısından, gerekse merkezi yönetimler açısından bazı tedbirleri almakta olduğunu, yasal düzenlemeleri kısmen de olsa yaptığını takdirle bilmekteyiz.

Ancak çarpık, plansız yapılaşmalar ve depreme dayanıksız, kontrolsüz kentleşmeler; deprem gibi tabii afetlere karşı riskleri artırmaktadır. Özellikle İstanbul ilimizde bu riskin daha da ürkütücü boyutlara çıktığı aşikardır.

İstanbul'da bulunan yaklaşık 1 milyon 500 bin civarındaki binanın yüzde 34'ünün birinci derecede, yüzde 30'unun ikinci derecede ve geri kalanının ise üçüncü derecede risk altında olduğu, 7.0 veya üzeri bir şiddette gerçekleşecek muhtemel bir depremde 500 bin binanın ağır hasar görebileceği, 50 bin ila 100 bin insanın hayatını kaybedebileceği, yüzbinlerce insanın da enkaz altında kalabileceği gibi senaryolar konuşulmakta, tartışılmaktadır.

İnsanlarımızın depreme karşı bilinçsizce hareketleri sonucu; ekonomik, sosyal ve teknik uygulamalardaki eksikliklerden kaynaklanan sorunlar yumağına çözüm üretmek amacıyla, yerel yönetimler yasasında değişiklikler yapılmış, kentsel dönüşüm uygulamaları başlamış, yapı denetim sistemlerine önem verilmiş, Kat Mülkiyeti Kanunu değişmiş ve afet yönetiminde yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Ancak bütün bu tartışmalar ve hassasiyetlere rağmen;

- Mer'î imar mevzuatındaki aksaklıklar,
- Yapı denetim uygulamalarındaki aksaklıklar
- Yerel yönetimler, TOKİ ve sivil toplum kuruluşlarının kentsel dönüşüm uygulamalarındaki aksaklıklar
- Yasalardaki boşluklar, karmaşalardan kaynaklanan idari ve hukuki çözümsüzlükler,
- Mali ve finansman konularındaki aksaklıklar

ve buna benzer aksamalarla kaybedeceğimiz vakit sonucu, beklenen İstanbul ve çevresinde 7.0 şiddetinin üstünde gerçekleşecek bir depremle karşılaştığımız takdirde, telafisi mümkün olmayan can ve mal kayıplarının doğabileceği endişesini taşımaktayız.

Merkezi yönetimin, yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin ve tüm vatandaşlarımızın el birliğiyle konunun önemini benimsemesi,

- Halkın bilinçlenmesine yönelik faaliyetlere ağırlık verilmesi
 - İdari ve yasal eksikliklerin neler olduğunun belirlenmesi
 - Teknik ve mali konuların nasıl çözüleceğinin belirlenmesi
- konularında çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Özetle, İstanbul ve ülkemizin depreme karşı acilen hazırlanması gerekmektedir. İstanbul ve Marmara'da gerçekleşebilecek depremle ilgili çalışmaların incelenmesi ve alınacak tedbirlerin, alınması amacıyla teklif edilen Meclis Araştırmasının açılması gerekmektedir.